

	Begeleidingsopdracht Verbindingsambassadeurs		
	Praktijkverhaal	Mechelen	Jeugdwerk voor Alleman 3.0

Jeugdwerk voor Alleman

Het project Jeugdwerk voor Alleman bouwt verder op eerdere inspanningen van de Mechelse jeugddienst om jeugdbewegingen bewust te maken van de superdiversiteit in hun stad, om hen warm te maken om actief open te staan voor kinderen en jongeren met migratieachtergrond en om actie te ondernemen om deze kinderen en jongeren in hun werking te verwelkomen. De jeugddienst ondersteunt de jeugdbewegingen ook bij de uitvoering van deze acties. Bij Jeugdwerk voor Alleman 3.0 ligt de focus op duurzame toeleiding, verdere ondersteuning van jeugdbewegingen, bekendmakingsacties, samenwerking en netwerkvorming. De jeugddienst streeft naar een nauwe samenwerking met en tussen de jeugdbewegingen, Groep INTRO en J@M. De uitdaging is om alle jeugdbewegingen op een duurzame manier laagdrempelig te maken zodat iedereen die wil deelnemen, welkom is. Niet alle kinderen en jongeren moeten de weg vinden naar het jeugdwerk. Jeugdwerk heeft een eigen DNA. Maar het is belangrijk dat diverse kinderen en jongeren op verschillende momenten kunnen kennis maken met wat een jeugdbeweging is en waar jeugdwerk voor staat.

Jeugdwerk voor alleman 1.0 en 2.0

Onder de noemer ‘Jeugdwerk voor Alleman’ moedigt de jeugddienst al verschillende jaren de jeugdbewegingen aan om hun werking toegankelijk te maken voor alle Mechelse kinderen en jongeren. De jeugdbewegingen volgen een stappenplan met 10 concrete acties en ontvangen zo het label ‘jeugdwerk voor alleman’. De jeugddienst inspireert de jeugdbewegingen en bundelt informatie op de [website](#). Ook worden jeugdbewegingen aangemoedigd om diverse kinderen en jongeren mee op kamp te nemen.

De jeugdbewegingen staan open voor diversiteit en reageren enthousiast. Jeugdbewegingen kennen een groot verloop, toch blijven nieuwe leiders gedreven om het label te halen. Elke groep stelt ook specifiek leiding verantwoordelijk voor diversiteit. Zij vormen de contactpersonen voor de jeugddienst en voor externe partners. De eerste successen werken ook motiverend.

“De bewustwording is echt gegroeid en alle jeugdbewegingen hebben ondertussen het label. Toen ik in de Chiro zat, heb ik nooit beseft wat voor een witte Chiro wij waren. Ik heb daar nooit echt bij stilgestaan toen ik jonger was. Terwijl die jongeren nu beseffen: “Wij zijn enkel wit. Wij vinden dat niet leuk. Hoe kan dat nu?” Er is een groep in het midden van het centrum van de stad doe zo graag divers wil zijn, want ze willen zich eigenlijk gewoon spiegelen aan hun omgeving. Ze willen dat hun groep eruit ziet als de samenleving. Volgens mij is de jeugdbeweging ook de plek om elkaar echt te ontmoeten en om verschillende achtergronden samen te brengen.” (Medewerker jeugddienst Mechelen)

“Bij Chiro Muizen is vorig jaar een nieuwkomer mee op kamp gegaan. Die is blijven plakken en staat ondertussen zijn eerste jaar in leiding. Die groep staat er echt voor open en ziet de meerwaarde ervan in. Ook de OKAN-leerling zei achteraf: ik spreek het beste Nederlands van heel mijn klas en dat in tien dagen. Al is het wel een zeer intense oefening om 10 dagen lang 24 op 24, iemand die een totaal andere taal spreekt, te betrekken in je werking. We moeten die werking daarin blijven ondersteunen. Maar het geeft wel een boost als je ziet hoe enthousiast zo’n jongere is en als hij benoemt wat hij er heeft uitgehaald. Dat geeft mij wel goesting voor er het allerbeste van te maken.” (Medewerker Groep INTRO)

Er werden geen grote cijfers behaald, maar toch slaagde Jeugdwerk voor Alleman erin enkele duurzame toeleidingen te realiseren. Door personeelwissels op de jeugddienst was het de laatste jaren een uitdaging om het label op te volgen en de jeugdbewegingen te blijven ondersteunen.

Jeugdwerk voor alleman 3.0

Om het project een stap verder te brengen, zet de jeugddienst 'Jeugdwerk voor Alleman 3.0' op, samen met J@M vzw en Groep INTRO. J@M vzw organiseert in acht kwetsbare buurten groepsgerichte vrijetijdsactiviteiten voor kinderen en tieners die maatschappelijk minder kansen krijgen om zich te ontplooien. Groep INTRO zet in Mechelen een vrijetijdswerking op voor OKAN-leerlingen en werkt samen met Tumult aan de toeleiding van nieuwkomers naar vrije tijd, in het project weg-wijzers. OKAN-leerlingen hebben nog geen zicht op het lokale vrijetijdslandschap en daar zet dit project op in.

"OKAN'ers focussen zich sterk op taalverwerving en op school. Ze vinden dat ze nog niet voldoende Nederlands spreken om te participeren aan vrije tijd en dat de school nu even belangrijker is. Pas na hun OKAN-jaren zullen ze eens nadenken over vrije tijd. Ze vergeten dat je ook in je vrije tijd veel kan leren en dat dit een katalysator kan zijn om het integratieproces te versnellen. Als ze dan toch komen met vragen naar vrije tijd, gaat het in negen van de tien gevallen over sportclubs. Meer specifiek over team- en de balsporten: voetbal, basketbal en volleybal. Kickboks schiet er ook wel uit, je krijgt zelden de vraag van de jongere ik wil triatlon gaan doen of ik wil naar de Chiro of de scouts." (Medewerker Groep INTRO)

"Voor sommige jongeren is georganiseerde vrije tijd bovendien een vreemd concept. Voor jongeren die nooit naar school zijn gegaan en die gewoon zijn hun ding te doen thuis en voor de rest op straat met vrienden af te spreken, moeten wennen aan het idee om deel te nemen aan georganiseerde vrije tijd. Als ze hier maar pas zijn, geven veel jongeren er de voorkeur aan om in hun vrije tijd met vrienden af te spreken die dezelfde taal spreken. Ik zou dat ook doen. Maar als de jongeren de OKAN-klas verlaten, kunnen ze in principe niet meer bij ons terecht. Zonder doorstroming naar een andere organisatie, blijven ze met lege handen achter." (Medewerker Groep INTRO)

Toeleiding, promotie en verenigingsondersteuning

Het doel van dit project is om samen in te zetten op de toeleiding van kinderen en jongeren naar het jeugdwerk en op meer intense ondersteuning van de jeugdverenigingen.

"Het grote verschil is dat nu J@M en Groep INTRO mee betrokken zijn, omdat we bij Jeugdwerk voor Alleman 1.0 en 2.0 wel de jeugdbewegingen konden bereiken en dat we voelden dat die heel hard openstonden om hun werking aan te passen naarmate het mogelijke, maar dat we het andere luik niet konden bereiken. We dachten eerst: als de jeugdbewegingen bereikbaar zijn, dan zal dat vanzelf gebeuren. Ik denk dat ze na een tijd zagen dat er helemaal niets gebeurde. Elke week opnieuw vragen we ons: hoe komt dat nu? We hebben het ook al gevraagd aan de jongeren zelf. Het is toch vooral onbekendheid, een beetje schrik van het vreemde. Het vertrouwen is er ook niet altijd. Ik denk dat ze zich niet kunnen identificeren met de leiding. Ze denken vaak: dat is niet voor mij bedoeld. Ook een aantal gebruiken houden jongeren tegen, zoals alcoholgebruik of een gemengde werking. Dat zijn grote uitdagingen." (Medewerker jeugddienst Mechelen)

"Ook willen we ouders informeren en aanzetten om hun kinderen aan te houden om te blijven volhouden. Voor sommige kinderen vraagt het wat tijd om te wennen aan een nieuwe groep en nieuwe gewoonten. De eerste keer is alles heel spannend en nieuw." (Medewerker J@M)

Bij de start werden zowel de ouders als de leiding geïnterviewd over hun vragen en noden en werden er acties uitgetekend op drie terreinen: toeleiding, promotie en verenigingsondersteuning.

Toeleiding

Eerst komt iemand van de jeugdbeweging langs op een activiteit van J@M om uit te leggen wat hun werking inhoudt. Kinderen die interesse hebben, kunnen dan in het weekend onder begeleiding van J@M deelnemen aan een activiteit van een jeugdbeweging in hun buurt. De jeugdwerkers nemen een groepje mee van zo'n zes à twaalf kinderen. Dat staat ook in de activiteitenkalender van J@M zodat de ouders op de hoogte zijn. Bij sommige groepen loopt dit vlot en gaat J@M geregeld op bezoek.

"We laten weten aan de leiding met hoeveel we komen, de leiding doet gewoon een activiteit. De kinderen sluiten aan bij het aanbod voor hun leeftijdsgroep. De kinderen vinden de activiteit doorgaans heel leuk. Er is ook eens een mama mee gekomen om te kijken hoe het was. We merken wel: een keer deelnemen is niet voldoende. Daarom proberen we meerdere keren langs te gaan in groep of de kinderen een tijd te begeleiden tot aan de activiteit. Uiteindelijk is het wel de bedoeling dat de kinderen zelfstandig deelnemen. Dat lukt al in twee wijken, met een 10-tal kinderen. We regelen enkel de inschrijvingen en we staan in voor het contact met de ouders." (Medewerker J@M)

Doorgaans hebben de jeugdwerkers van J@M een goede vertrouwensband met de ouders. Zeker voor ouders die de jeugdbeweging niet kennen en niet goed snappen wat de bedoeling is, is het wel goed dat ze bij een vertrouwd gezicht terecht kunnen. Ouders snappen de verschillen niet altijd tussen J@M en de jeugdbeweging en zien niet dat beide verschillende doelen hebben. Dat hoeft misschien ook niet.

Bij sommige groepen valt het contact na een sterke start toch stil omdat de jeugdwerker van J@M van job verandert en het contact dan opnieuw moet opgestart worden. Het lukt niet om met elke jeugdbeweging een intensieve samenwerking aan te gaan. Jeugdbewegingen werken op verschillende snelheden en hebben ledenstops. Sommige jeugdbewegingen werken met wachtlijsten. Het is de uitdaging van dit project om ook deze jeugdbewegingen te betrekken. Enkele jeugdbewegingen werken met bonusplaatsen, maar niet elke vereniging staat hiervoor open. In de toekomst werkt de jeugddienst aan een actieplan rond dit thema.

"Sommige toeleidingen verlopen erg vlot. De leiding van deze groep is erg geëngageerd en neemt veel initiatief en is ook op zoek naar nieuwe leden. Onze kinderen worden er goed onthaald. En ik kan ook begrijpen waarom het moeilijk is om plaatsen vrij te houden. Sommige ouders staan dicht bij de groep en kennen de leiding goed. Ze weten dat er een wachtlijst is. Als er dan plots 4 kinderen van buitenlandse herkomst worden ingeschreven, dan valt dat hard op in een groep waar iedereen elkaar kent. Zij mogen dan wel meespelen, terwijl een neefje of een vriendje op de wachtlijst terecht komt. De leiding vindt het spannend om dat uit te leggen aan ouders, die soms al lang op voorhand lobbyen om een kindje in die groep te krijgen. Leiding die wel plaatsen vrij houdt, doet dit erg discreet. Enkel toeleiders weten dat dit aanbod er is." (Medewerker J@M)

Verschillende jeugdverenigingen hebben op woensdagnamiddag een activiteit georganiseerd voor de OKAN-werking van Groep INTRO. De jongeren en de leiding waren erg enthousiast. De ex-OKAN'er die bij Chiro Muizen in de leiding staat, probeert ook jongeren uit de OKAN-werking mee te nemen naar zijn jeugdbeweging. Hij spreekt Pasjtoe en Dari, dus hij kan vertalen voor de Afghaanse jongeren die hij meeneemt. Ondertussen nemen een aantal jongeren elke week deel aan de activiteiten en één iemand is ondertussen ook leiding.

Als promotie voor de jeugdbewegingen werd er begin september ook twee keer een speeldag georganiseerd op de grote markt, en ook daar waar er telkens een 100 OKAN-jongeren aanwezig die enthousiast hebben meegedaan met de activiteiten. In het kader van het project werden er ook focusgroepen georganiseerd samen met Karavaan om te achterhalen wat nu de positieve impact is van jeugdwerk op zowel de jongeren van J@M en OKAN als jeugdwerkers en organisaties.

Verenigingsondersteuning

Vier jeugdbewegingen kregen een intensief ondersteuningstraject, om toegankelijkheid in hun werking in te bedden. Die verenigingen werden de 'meters en peters' van het project en droegen het project ook uit in het Mechelse jeugdwerk. J@M en OKAN konden met hun kinderen en jongeren gemakkelijker terecht bij deze jeugdverenigingen. Omdat ze elkaar kenden, verliep de toeleiding vlotter. Elke vereniging vaardigde twee vertegenwoordigers af en door intens samen te werken groeide er een hechte band tussen de verschillende partners. Samen schreven ze een project voor de Warmste Week en ze kregen er ook middelen voor. Met dat geld betaalden ze een deel van het inschrijvingsgeld voor de kinderen, er werd kampeermateriaal aangekocht voor de OKAN-jongeren en ze organiseerden ook weekends voor de jongeren van OKAN, J@M en de jeugdverenigingen.

Ook de begeleiders trokken met de middelen van de Warmste Week eens samen op weekend, om vorming te volgen en verdere acties te plannen. Op de jeugdnetwerkraad kwam het leidingstekort en het engagement van de verschillende groepen aan bod. Ook gingen de medewerkers van J@M en OKAN op bezoek bij de andere jeugdbewegingen om de 10 acties van Jeugdwerk voor Alleman nog eens onder de aandacht te brengen en tips te geven.

"Het was een positief contact, en het was fijn om te merken dat Jeugdwerk voor Alleman nog steeds leeft. We konden ook in detail op een aantal thema's ingaan zodat ze hier met de hele ploeg over konden nadenken." (Medewerker J@M)

Promotie

Er werden posters ontworpen met foto's van Mechelse jongeren en jeugdwerkers en met uitspraken over de waarde en betekenis van de jeugdbeweging. Via een filmpje bracht men ook de waarde van het jeugdwerk in beeld. Ook werden er twee speeldagen georganiseerd op de grote markt om duidelijk te maken wat een jeugdbeweging is voor wie het niet kent. In het kader van het project werd ook een overzichtskaart gemaakt van het jeugdwerk in Mechelen. Daarnaast werd er promotie gemaakt op verschillende evenementen in Mechelen. Op de dag van de jeugdbeweging organiseerde jeugdwerk voor alleman een photobooth en ook op de dag van de armoede bemanden ze een standje.

Overtuigd van de meerwaarde

De medewerkers van de jeugddienst, van J@M en van Groep INTRO zijn sterk overtuigd van de meerwaarde van dit project. Uit het [impactonderzoek](#) geleid door Karavaan blijkt dat jeugdwerk niet alleen zorgt voor een leuke vrijetijdsinvulling maar ook positief bijdraagt aan het gevoel van erkenning, waardering en het ontwikkelen van competenties. Het project heeft niet enkel een impact op de doelgroepen, maar ook op de jeugdbewegingen en de organisaties.

"Als de jongeren de OKAN-klas verlaten, kunnen ze in principe niet meer in de OKAN After School werking terecht. Zonder doorstroming naar een andere organisatie, blijven ze met lege handen achter. Daarom leggen we in onze OKAN-werking de focus op vrijetijdsoriëntatie. Op woensdagnamiddag nodigen we lokale vrijetijdsaanbieders uit voor een initiatie of een kennismaking met een bepaalde vrijetijdsbesteding. Als de OKAN'ers interesse tonen, dan proberen we stappen te zetten naar een duurzame participatie. We krijgen geen structurele middelen voor individuele toeleiding, terwijl dit wel vaak nodig is. Daarom gaan we telkens op

zoek naar projecten om toch te kunnen inzetten op die toeleiding.” (Medewerker Groep INTRO)

“Ik merk gewoon dat OKAN-jongeren keihard gebaat bij zijn bij een vrijetijdsbesteding. OKAN’ers zijn aan het begin van hun traject superververlegen, ze hebben weinig taal, ze hebben een laag zelfbeeld. Participeren aan de samenleving, ook in vrijetijd, is vaak de eerste stap. Die bloeien echt open. Die groeien als persoon, niet alleen op vlak van netwerk, maar ook qua taal en zelfvertrouwen. Dus dat is eigenlijk de grootste motivatie. Ik geloof ook heel sterk dat we meer plekken moeten creëren waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten en dat we hopelijk ooit een beetje van dat wij-zij verhaal af te kunnen. Zodat iemand die hier niet geboren is, maar hier wel is opgegroeid, het over zijn lippen krijgt om te zeggen: ik ben Mechelaar of ik ben Vlaming. (Medewerker Groep INTRO)

“Wat we doen bij J@M verschilt eigenlijk dat niet zoveel van wat een Chiro of een scouts in het weekend doen of van de activiteiten in de OKAN After School werking. Waarom zijn we inderdaad in van die hokjes bezig? We zouden dat meer moeten mengen. Die kinderen kennen vooral de mensen uit hun wijk, maar niet van daarbuiten.” (Medewerker J@M)

Verdere toekomst

Het project zorgde voor een positieve impact op de doelgroepen, de jeugdbewegingen en de organisaties. Er werden bruggen gebouwd en er kwam een stevige samenwerking tot stand. Verschillende jongeren vonden hun plek binnen het jeugdwerk. Dankzij het project is er een duurzaam netwerk opgebouwd, zowel tussen de partnerorganisaties als tussen de jeugdwerkers onderling. Zo is er maandelijks contact tussen de ‘meters en peters’ en de projectpartners. De zaadjes zijn gepland maar het project heeft nog veel potentieel. Er zijn nog verschillende Mechelse wijkwerkingen waar kan ingezet worden op toeleiding, leidingsploegen veranderen jaarlijks en er komen elk jaar nieuwkomers toe. Het thema blijft een continue, maar boeiende uitdaging. De jeugddienst van de stad Mechelen, Groep INTRO en J@M zijn in overleg om de huidige samenwerking alvast verder te zetten tijdens de huidige legislatuur.